

Η ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΜΕΡΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Ἡ Ἰσπανία, ἡ ὁποία ἐξακολουθεῖ νὰ σπαράζει κάτω ἀπ' τὴ φρίκη τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ἔχει ἔκτασι 844.580 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων (ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 339.900 καταλαμβάνουν ἡ ἀποικίες τῆς) καὶ πληθυσμὸ 24.461.000 κατοίκων (ἐκ τῶν ὁποίων μόνον ἐνάνμις περίπου ἑκατομμύριο μένουν στὶς ἀποικίες).

Ἡ μεγαλύτερες πόλεις τῆς Ἰσπανίας, αὐτὲς δηλαδή πού ἔχουν πληθυσμὸ ἄνω τῶν 100.000, εἶνε ἡ ἐξῆς: Μαδρίτη (952.832 κατοίκους), Βαρκελώνη (1.005.565 κατοίκους), Μπιλμπάο (161.987), Κόρδοβα (102.518), Γρενάδα (118.179), Μαλάγα (188.010), Μούρτσια (158.724), Σαραγκόσσα (173.987), Σεβίλλη (228.729) καὶ Ἰσάκελ (320.195).

Ἡ ἀποικίες τῆς Ἰσπανίας εἶνε: 1ον) Αἱ Κανάριοι Νῆσοι, ἔκτασις 7.273 τετρ. χιλ., πληθυσμὸς 561.347 κάτοικοι, πρωτεύουσα Σάντα - Κρουζ - ντε - Τενερίφ, 2ον) Τὸ Ἰσπανικὸ Μαρόκο, ἔκτασις 28.000 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸς 744.000 κάτ., 3ον) Ἡ δυτικὴ Σαχάρα, ἔκτασις 285.200 τετρ. χιλ. πρωτεύουσα ἡ Βίλλα - Γκιονέρο καὶ 4ον) Ἡ Ἰσπανικὴ Γουϊνέα, 26.659 τετρ. χιλ., 120.743 κάτοικοι, πρωτεύουσα Σάντα Ἰζαμπέλ, πληθυσμὸς 8.345 κάτοικοι.

Ἡ στρατιωτικὴ θητεία στὴν Ἰσπανία εἶνε ὑποχρεωτικὴ, διαρκείας ἑνὸς ἔτους καὶ ὁ στρατὸς, ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀνέρχεται σὲ 7.255 ἀξιωματικούς καὶ 102.763 ὁπλίτας (ἐκ τῶν ὁποίων ὑπηρετοῦν στὸ Μαρόκο 37.991 Ἰσπανοὶ καὶ 10.113 ἰθαγενεῖς. Ἐκτὸς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, ὑπάρχουν καὶ οἱ πολιτοφύλακες, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις ἀνέρχεται σὲ 1.945 ἀξιωματικούς καὶ 41.657 ὁπλίτας. Ἐπίσης ὑπηρετοῦν καὶ 15.000 καραμπινιέροι καὶ τελωνοφύλακες.

Ὁ στόλος τῆς Ἰσπανίας ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ντρέντωτ, τὰ «Ἰάκωβος 1ος» καὶ «Ἰσπανία», 6 καταδρομικά, ἕνα ἀεροπλανοφόρο, 7 εὐδρομα καὶ 3 ἀντιτορπιλλικά, ὑπηρετοῦν δὲ σ' αὐτὸν 1.635 ἀξιωματικοὶ καὶ 9.944 ναῦτες.

Ἡ Ἰσπανία ἔχει πολλὰ σπουδαῖα ναυτικὰ κέντρα, ἀπ' τὰ ὁποία γίνεται μεγάλο ἐμπόριο ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς μετὰ τὴν Ἀφρική, μετὰ τὴν Νότιο Ἀμερική καὶ μετὰ τὰ ἄλλα λιμάνια τῆς Εὐρώπης.

Πρέπει ἐδῶ νὰ προστεθῇ ὅτι μεγάλη πλουτοφόρο πηγὴ γιὰ τὴν Ἰσπανία ἀποτελοῦν τὰ ἀπέραντα μεταλλεῖα τῆς, τὰ ὁποία θγάζουν ὅλα σχεδὸν τὰ μέταλλα πού εἶνε ἀπαραίτητα γιὰ τὴ βιομηχανία.

Ὅσο γιὰ τὴ γεωργία καὶ τὴν κτηνοτροφία, θρίσκονται κ' αὐτὲς σὲ μεγάλη ἀνθισ.

ΠΩΣ ΚΥΡΙΕΥΘΗΚΕ Η ΣΑΡΑΓΚΟΣΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ ;

Ἡ πολιορκία καὶ ἡ ἄλωσις τῆς Σαραγκόσσας ἀπὸ τὸ Ναπολέοντα ἀποτελεῖ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ λαμπρὲς, ἀλλὰ καὶ πιὸ τρομερὲς σελίδες τῆς τόσο ἐνδοξῆς ἱστορίας τῆς Ἰσπανίας.

Στὶς 24 Μαΐου 1808, ἡ Σαραγκόσσα, μιμουμένη τὸ παράδειγμα πολλῶν ἄλλων ἰσπανικῶν πόλεων, ἐπαναστάτησε ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ Ναπολέοντος, ὁ ὁποῖος ἤθελε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν νόμιμο βασιλέα τῆς Ἰσπανίας μετὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰσάκ. Ἐνας ἐνθουσιώδης καὶ ἀνδρείος νέος εἰκοσιοχτὼ ἔτων, ὁ Παλαφὸξ ντε Μέλτσι, ἀνέλαβε τὴ διοίκισι τῆς πόλεως, ὠργάνωσε τὴν ἀμυνά τῆς κ' ἔδωσε τὸ σὺνθημα τῆς ἐπαναστάσεως πού ἀπλώθηκε ὡς τὰ σύνορα τῆς Ἀραγωνίας καὶ τῆς Ναβάρρας.

Ἐπειτα ἀπὸ πολυάριθμες ἐπιδρομὲς ἐναντίον τῶν στρατευμάτων τοῦ Ναπολέοντος, οἱ ἐπαναστάται τοῦ Παλαφὸξ

ἀναγκάστηκαν νὰ καταφύγουν στὴ Σαραγκόσσα, καταδιωκόμενοι ἀπὸ τὸ στρατηγὸ Λεφέμπρ — Ντενουέτ, ὁ ὁποῖος ἔφτασε στὶς 15 Ἰουνίου μπροστὰ στὴν πόλιν. Τότε ὁ πληθυσμὸς ὁλόκληρος, ὠχυρωμένος στὰ προχώματα κ' ἀπάνω στὰ κεραμίδια, ὑποδέχθηκε μετὰ ἀλλεπάλληλες ὁμοβροντίες τοὺς Γάλλους, οἱ ὁποῖοι ἀναγκάστηκαν νὰ ὑποχωρήσουν λίγο, περιμένοντας ἐνισχύσεις. Καὶ πράγματι, ἔπειτ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἔφτασαν 10.000 ἄνδρες μετὰ πυροβολικὸ, ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸ στρατηγὸ Βερντιέ.

Τὴν 1 Ἰουλίου οἱ Γάλλοι ἐπεχείρησαν τὴν πρώτη τους ἔφοδο, ὑποστηριζόμενοι ἀπὸ 20 ὀλμοβόλα καὶ κατώρθωσαν νὰ κυριεύσουν μερικὰ μοναστήρια γύρω ἀπὸ τὴν πύλη τῆς πόλεως. Μὰ ἔπρεπε νὰ κυριεύσουν καὶ ὅλα τὰ σπίτια ἕνα-ἕνα γιὰ τὸ ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως εἶχαν καταφύγει σ' αὐτὰ καὶ ἀμυνόντουσαν μετὰ τὴ μεγαλύτερη ἀνδρεία. Ἐτσι οἱ Γάλλοι ἀναγκάστηκαν νὰ διακόψουν τὴν ἐπίθεσιν τους. Εἶχαν χάσει μέσα σὲ μιὰ μέρα μόνον 500 ἄνδρες.

Σὲ λίγο νέες ἐνισχύσεις πεζικοῦ καὶ πυροβολικοῦ τοὺς ἔφτασαν κ' ἐπανελάσαν τὴν ἐπίθεσιν τους στὶς 4 Αὐγούστου. Ὅλοι οἱ δρόμοι τῆς πόλεως ἦσαν γεμάτοι ὁδοφράγματα, ὅλα τὰ σπίτια εἶχαν μεταβληθῇ σὲ φρούρια. Ἡ μάχη ἦταν σκληρὴ. Οἱ Γάλλοι εἶχαν 300 νεκροὺς καὶ 900 τραυματίας, μετὰξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοὺς δύο στρατηγούς των, μὰ καὶ πάλιν δὲν μπόρεσαν νὰ καταλάβουν παρὰ μερικοὺς δρόμους τῆς πόλεως. Ἡ ζέστη ἦταν τρομερὴ κ' οἱ Γάλλοι, ἀποκαμωμένοι, διέκοψαν μόνον τοὺς τὴν ἐπίθεσιν καὶ ρίχτηκαν στὰ τρόφιμα καὶ τὸ κρασί πού εἶχαν θρῆ. Ἐτσι οἱ Ἰσπανοὶ ἔκαναν ἀντεπίθεσιν καὶ τοὺς ἀπώθησαν.

Μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τους αὐτῇ, οἱ Γάλλοι ἀναγκάστηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν κάθε προσπάθεια νὰ κυριεύσουν τὴ Σαραγκόσσα ὡς τὸν Ἰανουάριον πού ἔφτασαν ἐνισχύσεις μαζὺ μετὰ τὸν περίφημον στρατάρχην Λάν, ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχιστρατηγία.

Στὶς 27 Ἰανουαρίου, ὁ Λάν διέταξε γενικὴ ἐπίθεσιν. Ὁ ἀγὼν ὑπῆρξε τρομερὸς, φοιχτός.

«Ποτέ, Μεγαλειότατε — ἔγραφε ὁ Λάν στὴν σχετικὴ ἐκθεσί του πρὸς τὸν Ναπολέοντα — δὲν εἶδα τέτοια λύσσα σὰν αὐτὴ μετὰ τὴν ὁποία ὑπερασπίστηκαν οἱ Ἰσπανοὶ τὴ Σαραγκόσσα. Εἶδα ἕνα σωρὸ γυναῖκες νὰ σκοτώνονται πολεμώντας πλάι στοὺς ἄνδρες. Πρέπει νὰ πολιορκούμε καὶ νὰ κυριεύουμε τὰ σπίτια ἕνα-ἕνα».

Καὶ ὅμως οὔτε αὐτὴ ἡ ἐπίθεσις ἔδωσε τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα. Ἐγίναν πολλὰς ἀκόμα ἐπιθέσεις, παρ' ὅλη τὴν κούρασιν τῶν Γάλλων στρατιωτῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἡρωϊκὴς προσπάθειες εἶχαν κάθε φορὰ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἄλωσιν μερικῶν σπιτιῶν.

Τέλος, στὶς 20 Φεβρουαρίου, ἀφοῦ 15.000 ἐκ τῶν πολιορκουμένων 40.000 Ἰσπανῶν εἶχαν πληγωθῇ ἢ σκοτωθῇ, οἱ Ἰσπανοὶ πού τοὺς εἶχε γαλθανίσει ὁ ἡρωϊσμὸς τοῦ Παλαφὸξ, ἀναγκάστηκαν νὰ παραδώσουν τὴν πόλιν.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΛΕΞΕΩΣ «ΜΠΡΙΤΖ»;

Ἡ λέξις «μπρίτζ», πού σημαίνει τὸ πασιγνώστο παιχνίδι τῶν σαλονιῶν, εἶνε παραφθορὰ τῆς ρωσικῆς λέξεως «μπίριτς», πού σημαίνει ἕνα παιχνίδι χαρτιῶν πολὺ διαδεδομένο στοὺς σλαβικούς πληθυσμούς. Τὸ «μπίριτς» ἔγινε πρῶτον γνωστὸ στὴν Σουηδία, κ' ἔπειτα στὴν Ὀλλανδία, ὅπου οἱ κανόνες του ὑπέστησαν σημαντικὰ τροποποιήσεις. Κατόπιν πέρασε στὴν Ἀμερική καὶ στὴν Ἀγγλία, ὅπου καὶ τὸ μετωνόμασαν πρὸ τριάντα ἔτων σὲ «μπρίτζ». Ὑστερα, ἔγινε γνωστὸ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Εὐρώπης.